

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-11-20
Besvaras senast
2020-12-02 kl. 12.00

Till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:602 Förändrad lagstiftning för ordningsvakter

Det anställs fler och fler ordningsvakter och väktare runt om i landet. Det är en naturlig konsekvens av att antalet poliser, såväl i inre som yttre tjänst, inte är tillräckligt högt. Mellan 2017 och 2018 mer än fördubblades antalet gripanden som genomfördes av ordningsvakter och väktare, från 4 985 till 10 760, enligt statistik över händelserapporter som har sammanställts av branschorganisationen Säkerhetsföretagen. Yrkesrollen blir mer komplex och uppdraget handlar i många fall om att upprätthålla en grundtrygghet på allmänna platser. Samtidigt regleras ordningsvakterna av en gammal lagstiftning från 1980-talet.

Kommuner som vill anställa ordningsvakter ställs ofta inför en inte helt okomplicerad situation. Det är den person som vill bli ordningsvakt som måste ansöka om förordnandet till polisen och vilket område som förordnandet gäller inom. Kommuner brukar vilja få förordnanden om ordningsvakter för så kallade § 3-områden där deras tilltänkta ordningsvakter ska patrullera. För att få förordnande krävs att det finns ett särskilt behov och att det är av väsentlig betydelse från allmän synpunkt. Vidare ska det i ett förordnande anges för vilken verksamhet och inom vilket område det gäller samt ska, vid förordnande enligt § 3, förordnandet innehålla uppgift om tjänstgöringsställe (§ 5).

Ansökningsförfarandet är byråkratiskt och kan dessutom leda till att kommun och polis gör olika bedömningar av huruvida det krävs ett förordnande eller inte utifrån allmän synpunkt. Detta kan i förlängningen orsaka konflikt mellan kommun och polis.

I stället för att Polismyndigheten ska avgöra inom vilka områden det ska kunna finnas ordningsvakter bör kommunerna själva kunna reglera detta inom ramen för den lokala ordningsstadgan. Lagstiftningen bör därför ändras så att kommunerna, och inte Polismyndigheten, utser områden där ordningsvakter får patrullera.

Ordningsvakter bör kunna överta en del av polisens arbetsuppgifter för att avlasta polisen än mer. Det handlar till exempel om att transportera gripna personer från platsen för gripandet till en polisstation. I dagsläget måste ordningsvakter efter ingripande vänta tillsammans med den gripne tills polisen kommer för att transportera den gripne. Om ordningsvakterna i stället själva fick transportera den gripne till polisstationen hade sådana ledtider undvikits.

Som framgått ovan är ordningsvakternas roll numera mer komplex, och de utgör inte sällan ett komplement till poliser i yttre tjänst. De förväntas hantera svåra situationer med hög professionalitet och omdöme. En ordningsvakt har 80 timmars utbildning i jämförelse med en polis som har 3 års utbildning. Säkerhetsföretagen, branschorganisationen för säkerhetsföretag, förordar att man utvecklar och förlänger utbildningen för ordningsvakter för att säkerställa att de har rätt kompetens och förutsättningar för att klara uppdraget. Eftersom behovet av ordningsvakter ser ut att öka – och med de föreslagna förändringarna i motionen kommer ordningsvakternas uppdrag att utökas – bör likaså utbildningen förlängas.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Mikael Damberg:

Kommer statsrådet att ändra lagstiftningen avseende ordningsvakter?

.....

Louise Meijer (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders